

KUTSESTANDARD

I, III tase	02-20122002-01/1
II tase	02-20122002-01/2

KOSMEETIK I, II, III

EESSÕNA

See kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid kosmeetiku I, II ja III kvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Ilu- ja Isikuteeninduse Kutsenõukogu juurde moodustatud kosmeetikute töörühm koosseisus:

Merike Ivask	Eesti Esimene Erakosmeetikakool
Heidi Mehik-Vasar	Tartu Iluravi Erakool
Ilona Järve	Eesti Kosmeetikute Liit
Ellen Kompus	Eesti Kosmeetikute Liit
Inge Piirmaa	Eesti Esimene Erakosmeetikakool
Inna Soonurm	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus

Ajavahemikus 22.08. - 20.09.2002. a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 81 ilu- ja isikuteeninduse valdkonna ettevõtete ja koolide esindajad Eesti erinevatest piirkondadest.

Kosmeetiku I, II ja III kvalifikatsiooni sisaldava kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Suurbritannia NVQ-de (National Vocational Qualifications – rahvuslikud kutsekvalifikatsioonid) kutseoskuseõuetega, CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskuseõuete võrdleva analüüsiga ja Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset).

Käesolev kutsestandard on koostatud uustöötlusena.

Käesoleva kutsestandardi jõustumisel kaotab kehtivuse 17. detsembril 1998. a. otsusega nr. 1. kinnitatud kosmeetik II kutsestandard.

Käesolev kosmeetik I, II ja III kutsestandard on kinnitatud 20.12.2002. a. Ilu- ja Isikuteeninduse Kutsenõukogu otsusega nr. 7.

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määramine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangute ja isikuomaduste.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav pädevuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel.

Kõik kutsed ei eelda kvalifikatsioonide fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonid määratleb kutsenõukogu.

I tase – lihtsate tööülesannete täitmine sarnastes olukordades; põhilised kutsealased oskused ja teadmised on omandatud enamasti läbi koolituse; vajadusel juhendatakse töö käigus; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

II tase – põhiliste tööülesannete täitmine erinevates olukordades; lisaks kutsealastele oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust; töötaja töötab iseseisvalt; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

III tase – keerukate tööülesannete täitmine erinevates ja vahelduvates olukordades; omab kutsealast meisterlikkust; valmisolek kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks või laialdased kutsealased oskused ja teadmised on omandatud läbi koolituse; valmisolek korraldada ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutada selle eest.

IV tase – erinevate, keerukate, analüüsimist ja otsustamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades; laialdased kutsealased teadmised ja oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

V tase – teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste süstematiseerimist, edasiarendamist ja õpetamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades, kõrgel tasemel kutse- ja erialased teadmised, oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kutseoskusnõuded

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Eriosauskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaosauskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlus, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste komplitseeritud töövõtete valdamine.

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub kosmeetiku töö juuksuri- ja iluteeninduse valdkonda, kood 9302.

Ametite Klassifikaatoris² kuulub kosmeetik 5. pearühma “Teenindus- ja müügitöötajad”, kood 5141.

4 KUTSEKVALIFIKATSIOON

Eesti keeles:	Kosmeetik I, II, III
Inglise keeles:	Cosmetician I, II, III
Vene keeles:	Косметолог I, II, III
Soome keeles:	Kosmetologi I, II, III

5 KUTSEKIRJELDUS

Kosmeetiku töö on inimese välimuse eest hoolitsemine ja keha ilu säilitamine.

Kosmeetik nõustab klienti temale sobivate kosmeetikavahendite valikul ja kasutamisel.

Kosmeetiku töö nõuab erinevate protseduuride läbiviimiseks vastava aparatuuri tundmist ning selle kasutusoskust.

Kutse nõuab sihipärast ja loomingulist töösse suhtumist, head suhtlemisoskust ja vastutust oma töö tulemuste eest. Kosmeetiku töö nõuab pidevat enesetäiendamist.

Kosmeetik puutub oma töös kokku erinevate kosmeetikavahenditega, mis võivad põhjustada allergiat.

Kosmeetik I kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on erialane kutsekeskharidus keskhariduse baasil.

Kosmeetik II kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on erialane kutsekeskharidus, vastamine kosmeetik II kvalifikatsiooni kutseoskusuetele, järjepidev töötamine kosmeetikuna 3 aastat ning täiendkoolituste läbimine.

Kosmeetik III kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on erialane kutsekeskharidus, vastamine kosmeetik III kvalifikatsiooni kutseoskusuetele, 8-aastane töökogemus kosmeetikuna ning täiendkoolituste läbimine. Kutse kvalifikatsiooni taotlemisel peab kosmeetik III valdama vähemalt ühte punktides 6.2.9, 6.2.11, 6.2.12 ja 6.2.13 esitatud ja vabalt valitud põhioskust ja –teadmist kõrgtasemel.

Eritingimused:

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

Kosmeetikud, kes on omandanud kutseoskusi enne 1997. a. mingil muul viisil, võivad taotleda kutse kvalifikatsiooni vastavalt kosmeetik I, II ja III kvalifikatsiooni kutseoskusi nõtetele ja erialase töökogemuse ning täiendkoolituste alusel.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

6.1.1 Majandus

- 1) majanduse põhimõisted
- 2) ettevõtluse alused

6.1.2 Õigusaktid

- 1) töökeskkond
- 2) tööõigus
- 3) tervisekaitse
- 4) tarbijakaitse

6.1.3 Töökeskkonna ohutus

- 1) tööohutus
- 2) tuleohutus
- 3) töötervishoid
- 4) tööhügieeni- ja sanitaarnõuded
- 5) jäätmekäitlus
- 6) esmaabi

6.1.4 Suhtlemine

6.1.5 Keeleoskus (vt lisa A)

- 1) eesti keel - kesktase
- 2) võõrkeel - algtase

6.1.6 Arvuti kasutamine - moodulid AO1-AO4, AO7 (vt lisa B) - I, II nõue puudub

6.1.7 Asjaajamine ja dokumentitöö

6.1.8 Kutseala töötajate ja praktikantide töö korraldamine ja juhendamine - I, II nõue puudub

6.2 Põhioskused ja -teadmised

6.2.1 Kosmeetiliste protseduuride teostamiseks vajalikud põhi-, abi- ja tehnilised vahendid - kesktase

6.2.2 Kosmeetikatooted, nende otstarve ning kulunorm - kesktase

6.2.3 Kosmeetikatoodete müümine - kesktase

6.2.4 Klienditeenindus - kesktase

6.2.5 Kosmeetika ajalugu

6.2.6 Oma ja salongi töö efektiivne, säästlik ja turvaline planeerimine ning korraldamine - kesktase

6.2.7 Kliendile tema kosmeetikaalaste probleemide ja vajalike hooldusvõtete selgitamine - kesktase

6.2.8 Teoreetilised teadmised - kesktase

- 1) inimese anatoomia ja füsioloogia
- 2) mikrobioloogia
- 3) hügieen
- 4) toitumine

- 5) nahahaigused
- 6) eriala keemia
- 7) füüsika ja erialaline aparatuur
- 6.2.9 Näohooldus – I, II kesktase; III kõrgtase
 - 1) naha analüüs ja hooldus
 - 2) mehhaaniline puhastus
 - 3) näo-, kaela- ja dekoltee massaaž
 - 4) nahahoolduses kasutatav erinevatel vooluliikidel põhinev aparatuur ja nende tööpõhimõtted
 - 5) ripsmete ja kulmude keemiline värvimine ja kulmude modelleerimine
 - 6) kõrvaaukude tegemine püstolmeetodil
 - 7) depilatsioon
 - 8) esteetilise kirurgia eel- ja järelhooldus
- 6.2.10 Kätehooldus - kesktase
 - 1) käte- ja küüntehooldus
 - 2) käte massaaž
 - 3) erinevad käte- ja küunte hooldusvahendid ja –tooted
 - 4) käte- ja küüntehoolduses kasutatav erinevatel vooluliikidel põhinev aparatuur ja nende tööpõhimõtted
- 6.2.11 Jalgade hooldus – I, II kesktase; III kõrgtase
 - 1) jalgade hoolduse teostamine
 - 2) jalgade massaaž
 - 3) jalgade hooldusvahendid ja –tooted
 - 4) jalahoolduses kasutatav erinevatel vooluliikidel põhinev aparatuur ja nende tööpõhimõtted
- 6.2.12 Kehahooldus – I, II kesktase; III kõrgtase
 - 1) keha hoolduse teostamine
 - 2) keha massaaž
 - 3) depilatsioon keha piirkonnas
 - 4) kehahooldusvahendid ja -tooted
 - 5) kehahoolduses kasutatav erinevatel vooluliikidel põhinev aparatuur ja nende tööpõhimõtted
- 6.2.13 Jumestuskosmeetika – I, II kesktase; III kõrgtase
 - 1) jumestuse põhisuunad ja jumestuse teostamine
 - 2) jumestustooted ja -vahendid

6.3 Lisaoskused ja –teadmised

- 6.3.1 Erinevad massaažitehnikad
- 6.3.2 Kunstküunte paigaldus ja hooldus
- 6.3.3 Teised alternatiivsed kosmeetiku tööd täiendavad hooldused

6.4 Isikuomadused ja võimed

- 1) empaatiavõime
- 2) tolerantsus
- 3) vastutusvõime
- 4) koostöövõime
- 5) suhtlemisoskus
- 6) analüüsivõime

- 7) stressitaluvus
- 8) loovus
- 9) kohanemisvõime
- 10) iseseisvus
- 11) püsivus
- 12) füüsiline suutlikkus

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtunud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Kesktaase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesisetes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtaase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitlus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarioskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)

5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaaroskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaaroskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaaroskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid